

Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi: Türkçe'ye Uyarlama Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması¹

Social Information Processing Interview–Preschool Version: Adaptation to Turkish Validity and Reliability Study

Fatma Betül ŞENOL², Emine Nilgün METİN³

Öz

Bu çalışmada, Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi (SBİST)'nin Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik güvenirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezindeki bağımsız anaokullarında öğrenim görmekte olan 60-72 aylık çocuklar; örneklemini ise bu çocuklardan 76'sı oluşturmaktadır. Örneklem sayısı GPOWER paket programı kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda kapsam geçerliğinin sağlandığı ölçme aracındaki tüm maddelerin kalması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Güvenirlik analizi kapsamında Kurder Richardson ve Cronbach Alfa, madde toplam puan ve eşdeğer araştırmacı güvenirliliği değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen değerler 0,7 ve üstünde; madde toplam korelasyonlarının yeterli düzeydedir. Bu sonuçlar incelendiğinde SBİST'nin uygulanan örneklem grubunda yüksek geçerlik güvenirlik sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, sosyal bilgi işleme, sosyal etkileşim

Abstract

The purpose of this study is to test the validity and reliability of Turkish translation of the Social Information Processing Interview–Preschool Version (SIPI). The study's sample consisted of 76 children aged 60-72 months studying in independent preschools in Afyonkarahisar, Turkey. The GPOWER package program was used to determine the sample size. The results of this study showed scope validity, indicating that all items in the measurement tool are useful. To assess reliability analysis, Kurder Richardson and Cronbach Alpha, item total points, and similar reliability statistics were calculated. The obtained values were 0.7 or higher, and item total correlation was significant. When these results were analyzed, it was found that SIPI has high validity-reliability results within the sample chosen.

Keywords: Social information processing, social interaction, preschool

1. Bu çalışma Prof. Dr. E. Nilgün METİN danışmanlığında yürütülen Fatma Betül ŞENOL'un "Kaynaştırma Uygulaması Yapılan Okul Öncesi Sınıflarında Drama Eğitim Programının Çocukların Etkileşimi ve Sosyal Bilgi İşleme Sürecine Etkililiğinin İncelenmesi" başlıklı doktora tezinin bir kısmından üretilmiştir

2. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD, Afyonkarahisar, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0002-4844-4968>

3. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, Türkiye; <https://orcid.org/0000-0001-9763-2896>

Atf / Citation: Şenol, F.B., & Metin, E.N. (2019). Okul öncesi dönem çocukları için sosyal bilgi işleme süreci testi: Türkçe'ye uyarlama geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Education Journal*, 27(4), 1445-1456. doi:10.24106/kefdergi.2829

Extended Abstract

Introduction: After individuals are born and begin to experience life, they use their judgemental and evaluative skills to plan for the future. Their social-emotional development occurs throughout life experiences. The social-emotional development of children should be shaped to support high competency in social skills.

When children's social skills are supported and evaluated, the social information process is important as well as the specific social skills. Social information processing can be understood as showing different reactions and behaviors under the same social conditions.

To support and develop the social information processing process of children, various measurement tools can be used to evaluate these processes. The social information processing model uses different techniques such as videos, stories, images, and example events presented under laboratory settings as evaluation methods. When evaluating social information processing of preschool children, applying measurements tools with stories with pictures that are suitable and attractive for their development level is thought to provide reliable, objective evaluation. However, there are limited measurement tools in our country to evaluate social information processing of preschool children. Therefore, the purpose of this study is to test the validity and reliability of the Turkish translation of the Social Information Social Information Processing Interview—Preschool Version (SIPI).

Method: This study used surveys to test the validity and reliability of the Turkish translation of the Social Information Processing Interview—Preschool Version (SIPI) developed to evaluate social information processing process of children.

The study's sample consisted of 76 children aged 60-72 months studying in independent preschools in Afyonkarahisar, Turkey. The GPOWER package program was used to determine the sample size. The diameter of sample was calculated as 95% reliability, 0.3 sensitivity, and 80% power and found as $(1-\beta=0.80) n=80$. Accordingly, 76 children were included in this study.

The General Information Form and Social Information Processing Interview—Preschool Version were used to collect data. The General Information Form contained information about gender, date of birth, sequence of birth, preschool education status, number of siblings, age of parents, occupation of parents, education level of parents, and working status of parents of the children.

The Social Information Processing Interview—Preschool Version was developed to evaluate how children have perceived their social status alongside peers. This test was especially designed to determine types of comprehension when children face peers as well as the results of interpersonal situations. The test had different forms for boys and girls, which had parallel images and stories. Each test contained five stories. The Cronbach Alpha reliability level of the original test was .87. The SIPI consisted of five sub-dimensions, which are as follows: recognising facial expressions, coding social cues, interpreting social cues, diversifying and constructing reactions, and deciding and evaluating reactions.

During the data collection process, the test was given to 60 children aged 60-72 months in the Afyonkarahisar city centre preschool for a pilot sample and later applied to 76 children in the final sample. A total of 40 children were observed, including equivalent observers.

Results: Within the scope of Scope Validity Rate and Index analysis and Reliability analysis Kurder Richardson and Cronbach Alpha, item total points, and equivalent reliability statistics were used.

During the first stage, using the translate-back translation method, the SIPI was translated to Turkish by two language experts and then back-translated to English by two other language experts. The test was evaluated by Turkish language experts and edited for its final form.

During the second stage, the SIPI translated in Turkish was offered to five experts in different departments. When the expert view findings were investigated, KGO and KGI values were determined as 1.00. These values state that all items in the scale were necessary and significant for the scope validity.

During the third stage, the SIPI was given to 60 children for the pilot study. When the SIPI evaluation measurement results were analyzed ($n=60$), it was determined that reliability coefficient was (Alpha (α) =0.890) for the SIPI and that there was a sufficient level of item total correlation. After the pilot study, preparations began to provide another assessment of the validity and reliability of the SIPI.

During the fourth stage, the study's researchers worked with independent researchers and the pilot study was evaluated for ten children.

During the fifth stage, the sample size was determined, and the test was given to 76 children. The test was applied to a total of 40 children with equivalent researchers.

During the sixth stage, the reliability analysis was completed. The reliability values were assessed using Kurder Richardson and Cronbach Alpha, item total points, and equivalent researcher/observer reliability values.

When the KR-20 and Cronbach Alpha reliability results of SIPI were analyzed, it was observed that the values were 0.69 and above. These results indicated that the SIPI is reliable. When the reliability analysis results of the observers' point reliability of SIPI were studied, it became apparent that there was no difference between observers, and the equivalent observer reliability of the form was provided. Based on the item total correlation results and the evaluation measurements of the scale, the item total correlations were at an appropriate level.

Based on the results, the application of the Turkish translation of the SIPI has high validity and reliability values for the sample used. As a result, it can be stated that the SIPI is a valid and reliable measurement tool to determine social information processing of children. We think that this form of the test will contribute significantly to literature on social information processing.

1. Giriş

Bireyler dünyaya geldikleri andan itibaren yaşantıları sonucunda elde ettiği deneyimlerle çevrelerini değerlendirerek yargıya varırlar, bu yargılar aracılığıyla ileriki yaşantılarını tasarlarlar. Yaşantılar aynı zamanda sosyal duygusal gelişimin şekillenmesinde de etkilidir. Çocukların sosyal duygusal gelişimleri ve sosyal yeterlik kazanmaları için desteklenmeleri gerekmektedir.

Çocukların sosyal yeterliklerinin desteklenmesinde sosyal bilgi işleme süreci önemli bir yere sahiptir. Sosyal bilgi işleme süreci, bireylerin karşılaştığı aynı sosyal duruma farklı şekillerde tepki verip farklı davranış seçimleri yapmaları şeklinde açıklanmaktadır (Erdley, Rivera, Shepherd ve Holleb, 2010). Örneğin, bir çocuğun, akranı olan iki çocukla dalga geçmesi durumunda; çocuklardan biri bu durumu zararsız olarak algılayıp umursamazken; diğeri olumsuz bir davranış olarak algılayıp arkadaşına karşı olumsuz davranışlar gösterebilir. Örnekte de görüldüğü gibi iki çocuk aynı olaya farklı tepkiler gösterebilmektedir. Bu durum sosyal bilgi işleme sürecinden kaynaklanmaktadır (Crick ve Dodge, 1994; Dodge, 1986; Ladd ve Crick, 1989; Lemerise ve Arsenio, 2000).

Sosyal bilgi işleme süreci, sosyal bilişsel modeller içerisinde öne çıkan Dodge (1986) tarafından ileri sürülen ve Crick ve Dodge (1994) tarafından geliştirilen Sosyal Bilgi İşleme Süreci Modeli kapsamında açıklanmaktadır. Sosyal Bilgi İşleme Süreci Modeli'ne göre, bireyler karşılaştıkları sosyal durumları, geçmişte bilgi birikimlerinden ve deneyimlerinden oluşan veri tabanlarında değerlendirmektedirler. Bununla birlikte, karşılaştıkları olaylar doğrultusunda bir dizi ipucu almaktadırlar. Sonrasında, bireylerin bilgi birikimleri ve geçmiş deneyimleri bu ipuçlarını nasıl değerlendireceklerini belirlemektedir.

Dodge'ın (1986) belirttiği bu değerlendirme ve işlem süreci şöyledir:

1. İçsel ve dışsal ipuçlarının kodlanması,
2. Bu ipuçlarının yorumlanması,
3. Tepkilerin çeşitlendirilmesi ve yapılandırılması,
4. Tepki kararı,
5. Tepkiyi davranışa dökme,
6. Değerlendirme

Sosyal bilgi işleme modeli altı basamaklı bir işlem süreci olmasına rağmen; Dodge (1986) sosyal bilgi işleme sürecinin doğası gereği katı ve doğrusal olmadığını, her işlem basamağının bir dizi geri bildirim döngüsü olduğunu, döngülerin diğer basamakları etkileyebileceğini, basamakların birleştirilerek basamak sayılarında değişiklik yapılabileceğini belirtmektedir. Modelin altı basamağı boyunca, geri bildirim döngüleri sürece katılmaktadır (Crick ve Dodge, 1994).

İlk iki basamakta birey bir durumla karşılaştığında sosyal ipuçlarını kodlar ve yorumlar. Bu işlem basamaklarında bireye geçmiş deneyimlerinin temel alındığı bilgiler rehberlik etmektedir. Bu rehber, bireyin karşılaştığı duruma ilişkin yaptığı atıflarda önemli bir yere sahip olmaktadır. Üçüncü basamakta birey karşılaştığı durumla ilgili olası çözüm önerileri oluşturmaktadır. Dördüncü basamakta, uygun davranışsal tepkiyi uzun süreli bellekten aramakta ve uygun davranışa ulaşma çabasına girmektedir. Beşinci ve altıncı basamakta, kendi ahlaki değer yargılarına uygun davranışa karar vermektedir. Seçilen davranış eyleme dökülmekte ve eyleme dökülen davranış değerlendirilmektedir (Dodge, 1986; Crick ve Dodge, 1994).

Sosyal Bilgi İşleme Süreci Modeli basamaklarını tamamlayan bireyler, yüksek düzeyde sosyal yeterlik kazanmaktadır. Bu nedenle sosyal bilgi işleme sürecinin desteklenmesine önem verilmesi gerekmektedir. Sosyal bilgi işleme sürecinin basamakları, tıpkı diğer beceriler gibi erken dönemlerden itibaren desteklenmesinde benimsenmesi daha kolay olmaktadır. Bununla birlikte okul öncesi dönem, sosyal dünyadaki karmaşaların kavranmaya başlandığı bir dönemdir (Denham vd., 2013; Schultz vd., 2010; Ziv, Kupermintz ve Aviezer, 2016). Sosyal bilgi işleme süreci modelindeki basamaklar ağırlıklı olarak kısa süreli bellek kapasitesine bağlıdır. Okul öncesi dönem çocuklarının kısa süreli bellek kapasiteleri ileriki gelişim dönemlerindeki çocuklara göre daha düşük düzeyde olsa da (Diamond, 2002), gelişim düzeylerine uygun sosyal durumlar çeşitli yöntemlerle sunulduğunda sosyal bilgi işleme sürecinin olumlu yönde gelişim gösterebileceği düşünülmektedir.

Çocukların sosyal bilgi işleme sürecinin desteklenmesi ve geliştirilmesi için çeşitli ölçme araçlarıyla değerlendirilmesi gerekmektedir. Yapılan bir meta analiz çalışmasında sosyal bilgi işleme modelinin değerlendirilmesi için çok sayıda teknik olduğu bildirilmiştir (Orbio de Castro, Veerman, Koops ve Vosch, 2002). Bu teknikler arasında video (Lemerise, Gregory ve Frestrom, 2005; Leff vd., 2006; Ziv, Oppenheim ve Sagi-Schwartz, 2004), öykü (Vitale, Newman, Serin ve

Bolt, 2005; Homant ve Kennedy, 2003; Matthews ve Norris, 2002; Ziv, 2007), resim sunuları (Lavalley, Bierman ve Nix, 2005; Price ve Glad, 2003; Hughes, Cavell ve Meehan, 2004) ve laboratuvar ortamında sunulan örnek olaylar (Hudley ve Graham, 1993) yer almaktadır.

Okul öncesi dönemde sosyal bilgi işleme sürecinin; çocukların gelişim düzeyine uygun olarak hazırlanan ve ilgisini çeken resimli öykülerden oluşan, çocuklara birebir uygulanarak gerçekleştirilen ölçme araçlarıyla değerlendirilmesinin, güvenilir ve objektif değerlendirme sağlayacağı düşünülmektedir. Ülkemizde yapılan araştırmalar incelendiğinde, okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini değerlendiren ölçme aracının olmadığı görülmüştür. Buradan hareketle bu çalışmada, Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi'nin Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini değerlendirmek üzere geliştirilmiş olan Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi'ni (SBİST) (Social Information Processing Interview–Preschool Version) Türkçe'ye uyarlamak ve geçerlik güvenilirlik çalışmasını yapmak amacıyla yapılan bu çalışma genel tarama modelindedir. Genel tarama modeli, bir evren içinden seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin betimlenmesidir (Creswell, 2014). Bu bölümde evren ve örneklem, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezindeki bağımsız anaokullarında öğrenim görmekte olan 60-72 aylık çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem sayısı GPOWER paket programı kullanılarak belirlenmiştir. Elde edilen örnek çapını %95 güven, 0,3 duyarlılık ve %80 power ile ($1-\beta=0,80$) $n=80$ olarak hesaplanmıştır. Bu doğrultuda çalışmaya 76 çocuk alınmıştır.

Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasına dâhil edilen çocuklara ve ailelerine demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1 ve 2'de verilmiştir:

Tablo 1. SBİST'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasına dahil edilen çocukların demografik özelliklerine göre dağılımları.

	n	%
Cinsiyet		
Kız	38	52,64
Erkek	36	47,36
Toplam	76	100,0
Doğuş sırası		
İlk çocuk	46	60,52
Ortanca veya ortancalardan biri	25	32,89
Son çocuk	5	6,59
Toplam	76	100,0
Daha Önce Okul Öncesi Eğitime Gitme Durumu		
Evet	42	55,26
Hayır	34	44,74
Toplam	76	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına dahil edilen çocukların %52,64'ünün kız, %47,36'sının ilk çocuk olduğu, ayrıca bu %55,26'sının bu çalışmanın yapıldığı dönemden önce de okul öncesi eğitim kurumuna gittikleri belirlenmiştir.

SBİST'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasına dahil edilen çocukların ailelerine ilişkin demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 2'de verilmiştir:

Tablo 2. SBİST'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına dahil edilen çocukların ailelerine ilişkin demografik özelliklerin dağılımları.

	n	%
Anne Yaş		
30 yaş ve altı	32	42,10
31-35 yaş	23	30,26
36 yaş ve üzeri	21	27,64
Toplam	76	100,0
Baba Yaş		
30 yaş ve altı	35	46,05
31-35 yaş	22	28,95
36 yaş ve üzeri	19	25,00
Toplam	76	100,00
Anne Öğrenim Durumu		
İlkokul	12	15,78
Ortaokul-lise	38	50,00
Üniversite ve üstü	26	34,22
Toplam	76	100,0
Baba Öğrenim Durumu		
İlkokul	9	11,84
Ortaokul-lise	34	44,72
Üniversite ve üstü	22	28,94
Toplam	76	100,00
Anne Meslek		
Çalışmıyor	39	51,31
Memur	26	34,21
İşçi	8	10,52
Serbest meslek	3	3,94
Toplam	76	100,0
Baba Meslek		
Çalışmıyor	3	3,94
Memur	37	48,68
İşçi	15	19,73
Serbest meslek	21	27,63
Toplam	76	100,0

Tablo 2 incelendiğinde, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına dahil edilen çocukların annelerinin %42,10'unun 30 yaş ve altı, babalarının % 46,05'inin 30 yaş ve altında olduğu, annelerin % 50,00'sinin, babaların ise % 44,72'sinin ortaokul lise mezunu olduğu, annelerin % 51,31'inin çalışmadığı, babaların % 48,68'nin memur olarak çalıştığı belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Genel Bilgi Formu

Genel Bilgi Formu'nda çocuğun cinsiyeti, doğum tarihi, doğuş sırası, okul öncesi eğitim alma durumu, kardeş sayısı, anne-babanın yaşı, mesleği, öğrenim durumu ve çalışma durumu ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi (Social Information Processing Interview–Preschool Version)

Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi (SBİST), çocukların akranları ile birlikte, tasvir edilen sosyal durumları algılayışlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu test özellikle, çocukların, diğer arkadaşları ile karşılaştıkları kişilerarası durumlarda oluşan sonuçları kavrama şekillerini belirlemek için tasarlanmıştır. Testin kızlar ve erkekler için ayrı formları bulunmakta, bu formlar paralel resimleri ve aynı öyküleri içermektedir. Testte beş tane öykü bulunmaktadır. Orijinal testin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .87'dir (Ziv ve Sorongon, 2011).

SBİST altı bölümden oluşmaktadır:

- Birinci Bölüm: Yüz ifadelerini ayırt etme – çocuklardan, beş duygusal ifadeyi (sinirli, şaşkın, üzgün, mutlu ve korkmuş) ayırt etmeleri istenmektedir.
- İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı bölümler öykülerden oluşmaktadır.
- Birinci ve dördüncü öykülerde çocuklardan, bir akranı tarafından rahatsız edilen bir çocuk hakkındaki öyküye cevap vermeleri istenmektedir.
- İkinci ve beşinci öykülerde çocuklardan, oyun oynayan iki akranına katılma girişiminde bulunan bir çocuk hakkındaki öyküye cevap vermeleri istenmektedir.
- Üçüncü öykü çocuklardan, annesiyle etkileşime geçen bir çocuk hakkındaki öyküye cevap vermeleri istenmektedir (Ziv ve Sorongon, 2011).

SBİST, “Yüz ifadelerini tanıma, Sosyal ipuçlarını kodlama, Sosyal ipuçlarını yorumlama, Tepkilerin çeşitlendirilmesi ve yapılandırılması, Tepki kararı ve değerlendirme” olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutların hakkında bilgi Tablo 3’te verilmiştir (Ziv ve Sorongon, 2011).

Tablo 3. SBİST’nin puanlaması/kodlanması.

SBİST	Maddeler	Maddelerin Kodlanması
Yüz ifadelerini tanıma	Çocukların yüz ifadelerini doğru bir şekilde ayırt etme ve bu ifadeleri duygular ile bağdaştırma yeteneklerini ölçmektedir. EM1, EM2, EM3, EM4, EM5	Doğru: 1 Yanlış: 0
Sosyal ipuçlarını kodlama	Çocuğa doğru cevap hakkında geri bildirim sağlanır. Çocuktan öyküde neler olduğunu anlatması istenir. Gerektiğinde alternatif sorular sorulur.	Birinci Bölüm Eksiksiz:2 Eksik/Eklenmiş:1 Bilmiyor:0 İkinci Bölüm Biliyor: 1 Bilmiyor: 0
Sosyal ipuçlarını yorumlama	Çocuğu davranışındaki niyetini belirlemeye yönelik sorular sorulur.	Doğru: 1 Yanlış: 0
Tepkilerin çeşitlendirilmesi ve yapılandırılması	Çocukların cevapları yeterli, yetersiz/içine kapanık, agresif/saldırgan, diğer ve bilmiyor kategorileri altında değerlendirilir.	Yeterli:1 Yetersiz/İçe Kapanık ve Agresif/Saldırgan:0 Diğer ve Bilmiyor: -1
Tepki kararı ve değerlendirme	Çocuklara tepki önerileri sunulur, tepkinin uygunluğunu ölçmeye yönelik sorular sorulur.	Doğru: 1 Yanlış: 0

Verilerin Toplanması

SBİST’nin araştırmacılar için hazırlanan genel bilgilerin, uygulama sürecinde dikkat edilmesi gereken noktaların yer aldığı bilgi formu üzerinde çalışılmıştır. Araştırmacı SBİST’yi geliştiren Yaer Ziv’den ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması hakkında geri dönütler almıştır.

SBİST, ön uygulama kapsamında Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı iki bağımsız anaokuluna devam eden toplam 60 çocuğa uygulanmıştır.

SBİST’nin araştırmacı tarafından örneklem grubunda yer alan dört okulun anasınıflarına devam eden 76 çocuğa uygulanmıştır. Eş araştırmacı ile beraber 40 çocuğa uygulama yapılmıştır. Uygulamalar sırasında testin uygulanışı sırasında dikkat edilmesi gereken noktalara uyulmuştur. Uygulamalar çocuklarla bireysel çalışma şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

SBİST ve Genel Bilgi Formu ile elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Ölçekteki maddelerin uygunluk düzeyini belirlemek için Kapsam Geçerlik Oranı ve İndeksi hesaplanmıştır (Yurdugül, 2005). Ölçeğin uygulama süreci tamamlandıktan sonra güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Güvenirlik analizleri kapsamında;

Ölçme aracından çalışma grubundaki çocukların aldıkları puanlar ile ölçme aracının toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklamak için Madde Toplam Korelasyonu,

Aynı zaman diliminde ölçme araçlarından elde edilen puanlar arasındaki iç tutarlığı belirlemek amacıyla Kurder Richardson ve Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı,

Çok sayıda nesnenin belirli bir özelliğe farklı gözlemciler tarafından tekrarlayan ölçümlerinde verdiği puanların güvenilirliğini belirlemek amacıyla Eşgözetimci güvenilirliği hesaplanmıştır.

Uygulama ve İşlem

Bu bölümde SBİST'ye ait geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına ilişkin aşamalara yer verilmiştir:

Birinci Aşamada; SBİST'nin Türkçe'ye uyarlanması sürecinde öncelikle test İngilizce dil uzmanları (2 uzman) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş, daha sonra çeviriler her iki dile hâkim olan, birbirinden bağımsız iki ayrı kişi tarafından geri-çevir tekniği ile tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Çeviriler her iki dile hakim bir uzman tarafından karşılaştırılmış ve çeviriler arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Test, dil uzmanı tarafından incelenmiş ve son şekli verilmiştir.

İkinci Aşamada; Türkçe'ye çevirisi yapılan ölçme aracı Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde Okul Öncesi Eğitimi ve Çocuk Gelişimi alanında uzman olan beş ayrı öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur. Türkçe'ye çevrilmiş SBİST'nin bireysel uygulama yönergesi, değerlendirme ölçütleri ile ölçeklerin orijinal formları uzmanlara sunulmuştur. Uzmanlar, testin yönergesinin ve değerlendirme ölçütünün amaca uygun ve anlaşılır olma durumu açısından "Uygun", "Uygun değil", "Öneri/Yapılan değişiklikler doğrultusunda uygun" şeklinde değerlendirmiş ve testte maddeleri geliştirmeye yönelik önerilerde bulunmuşlardır.

Uzmanların önerileri tek bir formda birleştirilerek değerlendirilmiş ve analizleri yapılmıştır. SBİST'deki maddelerin, testin ölçmeyi amaçladığı içeriğin tanımlanmış alanlarını dengeli olarak temsil etme derecesini, ölçülmek istenen davranışı (özelliği) ölçmede nicelik ve nitelik olarak yeterli olup olmadığını belirlemek amacı ile uzman görüşü formlarının analizi (geçerlilik kanıtları) yapılmıştır (Büyüköztürk, 2001). Uzman görüşlerinin değerlendirilmesinde, her bir maddeye ait kapsam geçerliği oranı (KGO) hesaplanmıştır. Sonrasında, hesaplanan kapsam geçerlilik oranlarının ortalaması alınarak kapsam geçerliği indeksi (KGİ) belirlenmiştir. KGİ, her bir madde için uzmanların o maddeyi gerekli görüp görmediklerinin belirlenmesinde kullanılmaktadır (Yurdugül, 2005). Bu değer, maddelerin uygunluk düzeyi için hesaplanmıştır. Uzman sayısı 5 olması sebebiyle 0,99'dan büyük olan KGO değerine sahip maddelerin kapsam geçerliğinin sağlandığı sonucuna varılmıştır (Yurdugül, 2005). SBİST'ye ait bulgular incelendiğinde, KGO ve KGİ değerleri 1,00 olarak belirlenmiştir. Bu değerler ölçeklerdeki tüm maddelerin gerekli olduğu ve kapsam geçerliğinin sağlandığı anlamına gelmektedir.

Üçüncü Aşamada; Öncelikle SBİST'yi geliştiren Yaer Ziv'den alınan genel bilgilerin, uygulama sürecinde dikkat edilmesi gereken noktaların yer aldığı bilgi formu üzerinde çalışılmış; ardından testin Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması hakkında geri dönütler almıştır.

SBİST'nin uygulanışı sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar aşağıda belirtilmiştir:

- SBİST çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini ölçen beş öyküden ve öykülere ait sorulardan oluşmaktadır. Testin kız ve erkek çocuklar için, öykülerin ve soruların paralel olduğu iki farklı formu bulunmaktadır.
- SBİST'nin çocuklara bireysel olarak, sessiz, dikkat dağıtacak malzemelerin olmadığı bir ortamda uygulanması gerekmektedir.
- Araştırmacı, çocukların cevaplarını cevap formu üzerine yazar.
- Uygulamaya başlamadan önce, çocuklara doğru veya yanlış cevapların olmadığı, sadece onların ne düşündüklerini öğrenmek istediğini belirtir.

Uzman görüşleri ile düzenlenmiş SBİST ön uygulama kapsamında Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı iki bağımsız anaokuluna devam eden toplam 60 çocuğa uygulanmıştır. Uygulama sırasında çocukların öykülere katılımının artması ve olumsuz etkileri en aza indirgeyebilmek için test uygulanmaya başlamadan önce araştırmacı üç gün çocuklar ile birlikte etkinliklere katılarak vakit geçirmiştir. Araştırmacı testin ön uygulamasını boş bir sınıfta çocuklarla birebir yapmıştır. Uygulama, her bir çocuk için ortalama 25-30 dk sürmüştür.

Ön uygulama sonucunda, SBİST'nin değerlendirme ölçütlerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde (n=60), güvenilirlik katsayısının ölçme aracının tümü için (Alpha (α)=0.890) ve madde toplam korelasyonlarının yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Madde analizi sonuçları incelendiğinde, testteki maddelerin madde toplam korelasyonu ve alfa değerinin yüksek olduğu görülmüştür. Ön uygulama sonucunda testteki öykülerin, soruların ve resimlerin çocuklar tarafından anlaşılır olduğuna karar verilmiştir. Ön uygulama sonrasında test, geçerlik güvenilirlik çalışması için hazır hale getirilmiştir.

Dördüncü Aşamada; Araştırmacı tarafından diğer bağımsız araştırmacıya ölçme araçlarının uygulanışı hakkında bir eğitim verilmiştir. Eğitim kapsamında öncelikle ölçme araçları ile ilgili genel bilgiler ve uygulama sürecinde dikkat edilmesi gereken noktalar yazılı notlar ile açıklanmıştır. Sonrasında ise ölçme araçları ile genel bilgilerin yer aldığı bir form üzerinde birlikte çalışılmıştır. Bağımsız araştırmacı ile birlikte test on çocuğa uygulanmış ve değerlendirme yapılmıştır.

Beşinci Aşamada; Geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılabilmesi ve testin örneklem grubuna uygulanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Çalışmaya, Afyonkarahisar İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olmak üzere toplam dört okulun anasınıfına devam eden çocuklar dahil edilmiştir. Testin geçerlik güvenilirlik çalışmasında örneklem sayısı "Gpower" paket programı kullanılarak belirlenmiştir. Elde edilen örnek çapının Elde edilen örnek çapının %95 güven, 0,3 duyarlılık ve %80 power ile ($1-\beta=0,80$) n=80 olarak hesaplanmıştır. Bu doğrultuda SBİST, 76 çocuğa uygulanmıştır. Eş araştırmacı ile beraber 40 çocuğa uygulama yapılmıştır.

Altıncı aşamada; Çalışma grubunun ölçme aracındaki maddelere verdikleri cevaplar arasındaki tutarlığı belirlemek ve ölçme aracının ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği ne derece ölçtüğünü belirlemek amacıyla SBİST'nin güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Güvenirlik analizleri, Kurder Richardson ve Cronbach Alfa, madde toplam puan ve eşdeğer araştırmacı/eşgözlenciler güvenilirliği türleri kullanılarak yapılmıştır (Büyüköztürk, 2004).

3. Bulgular

Bu bölümde SBİST'nin güvenilirlik çalışmasına ilişkin bulgular sunulmuştur:

SBİST'nin KR-20 ve Cronbach Alfa güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. SBİST'nin Kr-20 ve Cronbach Alfa güvenilirlik analizi sonuçları.

SBİST	KR-20	Madde Sayısı
Sosyal İpuçlarını Yorumlama	0,695	4
Tepkilerin Çeşitlendirilmesi ve Yapılandırılması	0.705	5
	Cronbach Alfa	Madde Sayısı
Tepki Kararı ve Değerlendirme	0,921	45
Toplam	0,923	54

Tablo 4 incelendiğinde, ölçeğin alt boyutlarına ve toplamına ilişkin güvenilirlik katsayıları tabloda görülmektedir. KR-20 ve Cronbach Alfa güvenilirlik sonuçları incelendiğinde, ölçeği Sosyal İpuçlarını Yorumlama alt boyutunun 0,695; Tepkilerin Çeşitlendirilmesi ve Yapılandırılması 0,705; Tepki Kararı ve Değerlendirme 0,921 ve ölçeğin tümüne ait güvenilirlik katsayısının 0,923 olduğu görülmektedir. Değerlerin 0,69 ve üzerinde olması ölçme aracının güvenilir olduğunu göstermektedir.

SBİST'nin değerlendirmeciler arasındaki puan güvenilirliği güvenilirlik analizleri sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. SBİST'nin değerlendirmeciler arasındaki puan güvenilirliği güvenilirlik analizleri sonuçları.

SBİST	Değerlendirmeciler	n	Mean	Median	Min.	Max.	ss	T	p
Sosyal İpuçlarını Yorumlama	Değerlendirmeci 1	40	4,03	4,00	4,00	5,00	0,16	0	1
	Değerlendirmeci 2	40	4,03	4,00	4,00	5,00	0,16		
Tepkilerin Çeşitlendirilmesi	Değerlendirmeci 1	40	23,10	23,00	21,00	26,00	1,32	0,388	0,701
	Değerlendirmeci 2	40	23,05	23,00	21,00	28,00	1,43		
Tepki Kararı ve Değerlendirme	Değerlendirmeci 1	40	44,23	45,00	36,00	45,00	1,91	0,206	0,838
	Değerlendirmeci 2	40	44,20	45,00	38,00	45,00	1,91		
Toplam	Değerlendirmeci 1	40	68,67	68,00	50,13	69,00	3,82	0,251	0,829
	Değerlendirmeci 2	40	68,65	68,00	51,15	69,00	3,82		

Tablo 5'teki değerlendirmeciler arasındaki puan güvenilirliği analizleri incelendiğinde, iki gözlemci arasında gözlem

sonuçları açısından anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p < 0,05$). Gözlemciler arası farklılığın olmaması formun eş gözlemci güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir.

SBİST'nin değerlendirme ölçütlerine ait madde toplam korelasyonları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. SBİST'nin değerlendirme ölçütlerine ait madde-toplam korelasyonu.

SBİST	Madde Çıkarıldığında Test Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Test Varyansı	Düzeltilmiş Madde Top- lam Korelasyonu	Madde Çıkarıldığın- da Cronbach's Alpha Katsayısı
M1	57,2763	124,709	,175	,923
M2	57,3289	123,237	,341	,923
M3	57,2632	124,863	,190	,923
M4	57,2763	124,683	,182	,923
M5	57,2632	125,210	,055	,924
M6	57,2632	124,916	,169	,923
M7	57,4211	121,500	,445	,922
M8	56,9737	115,413	,445	,924
M9	57,3421	123,588	,261	,923
M10	57,3947	122,029	,410	,922
M11	57,4737	120,066	,557	,921
M12	57,4605	120,705	,498	,922
M13	57,4868	120,600	,487	,922
M14	57,4474	121,717	,394	,922
M15	57,3421	122,921	,365	,923
M16	57,3947	121,762	,445	,922
M17	57,4868	120,120	,539	,921
M18	57,3026	124,294	,203	,923
M19	57,4868	119,506	,606	,921
M20	56,8816	116,666	,402	,924
M21	57,2763	124,576	,212	,923
M22	57,3816	122,772	,328	,923
M23	57,4079	122,725	,308	,923
M24	57,3947	122,242	,383	,922
M25	57,4868	119,986	,554	,921
M26	57,5263	119,266	,600	,921
M27	57,4211	121,420	,455	,922
M28	57,3947	122,615	,334	,923
M29	57,3816	122,452	,371	,922
M30	57,2763	125,083	,071	,924
M31	56,9605	116,305	,438	,923
M32	57,3158	123,766	,277	,923
M33	57,3816	122,399	,378	,922
M34	57,4079	122,138	,381	,922
M35	57,4211	121,447	,452	,922
M36	57,3947	122,722	,321	,923
M37	57,4342	121,876	,387	,922
M38	57,4868	120,386	,510	,921
M39	57,5526	118,997	,610	,921
M40	57,5921	118,085	,679	,920
M41	57,2632	125,130	,086	,924
M42	57,2632	125,156	,075	,924
M43	57,2763	124,976	,065	,924
M44	57,5263	119,053	,622	,921
M45	56,9211	118,820	,319	,925
M46	57,2632	124,916	,169	,923

SBİST	Madde Çıkarıldığında Test Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Test Varyansı	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
M47	57,3421	122,975	,357	,923
M48	57,3553	122,925	,342	,923
M49	57,4211	121,874	,400	,922
M50	57,5263	119,026	,625	,921
M51	57,5526	119,131	,596	,921
M52	57,4605	120,945	,471	,922
M53	57,5395	120,278	,487	,922
M54	57,5132	120,946	,433	,922
M55	57,2632	124,916	,169	,923
M56	57,6842	116,166	,832	,919
M57	56,9211	118,820	,319	,925
M58	57,3421	124,095	,183	,923
M59	57,3553	124,739	,077	,924
M60	57,4342	122,222	,346	,923
M61	57,3289	123,290	,332	,923
M62	57,3553	122,739	,369	,923
M63	57,4211	121,394	,458	,922
M64	57,4605	120,705	,498	,922
M65	57,4605	120,705	,498	,922
M66	57,5395	118,892	,629	,920

Tablo 6'da ölçeğin değerlendirme ölçütlerine ilişkin madde toplam korelasyonu sonuçlarına göre madde toplam korelasyonlarının yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçekteki bazı maddelerin değerlendirme ölçütlerinin madde toplam korelasyonun .20'nin altında olduğu belirlenmiştir. Bu maddelerin ölçme aracından çıkarılması durumunda ölçme aracının güvenilirlik katsayısı 0.92-0.93 arasında hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayılarının .80 ile 1.00 arasında olması testin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Alpar, 2014). Testten madde çıkarılmasının testin güvenilirlik düzeyini değiştirmeyeceği düşünülmüş ve testin orijinal yapısı içerisinde kalması uygun görülmüştür. Bu sonuçlara göre ölçeğin tamamının güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Örneklem grubundan elde edilen sonuçlara doğrultusunda 60-72 aylık çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini değerlendirmede SBİST'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

4. Sonuçlar

Çocukların erken dönemlerden itibaren sosyal yeterlilik kazanmaları için sosyal bilgi işleme süreci önemli bir etkiye sahiptir. İlgili alan yazın incelendiğinde, çocukların sosyal bilgi işleme süreçleri erken dönemlerden itibaren gelişim düzeylerine uygun şekilde desteklendiğine ve değerlendirildiğinde, çocukların sosyal bilgi işleme süreci basamaklarını kazanmalarının ve benimsemelerinin daha kolay olacağı görülmektedir (August vd. 2003; Denham vd., 2013; Schultz vd., 2010; Ziv, Kupermintz ve Aviezer, 2016). Sosyal bilgi işleme sürecinin değerlendirilmesinde literatürde pek çok teknik (video, resimli kartlar, resimli öyküler vb.) olduğu görülse de ülkemizde okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini değerlendiren ölçme aracının olmadığı görülmüştür. Bu gerekçeyle bu çalışmada, Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi'nin (SBİST) Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır.

SBİST'nin dil ve kapsam geçerliği sonuçları incelendiğinde; testte tüm maddelerin kalması gerektiği ve testin geçerliğinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Testin güvenilirlik analizleri, Kurder Richardson ve Cronbach Alfa, madde toplam puan ve eşdeğer araştırmacı/eşgözcümleri güvenilirliği türleri kullanılarak yapılmıştır. KR-20 ve Cronbach Alfa sonuçları incelendiğinde, Sosyal İpuçlarını Yorumlama alt boyutunun 0,695; Tepkilerin Çeşitlendirilmesi ve Yapılandırılması alt boyutunun 0,705; Tepki Kararı ve Değerlendirme alt boyutunun 0,921 ve ölçeğin tümüne ait güvenilirlik katsayısının 0,923 olduğu görülmektedir. Değerlerin 0,69 ve üzerinde olması ölçme aracının güvenilir olduğunu göstermektedir. Değerlendirmeciler arasındaki puan güvenilirliği analizleri incelendiğinde, iki gözlemci arasında gözlem sonuçları açısından anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p<0,05$). Gözlemciler arası farklılığın olmaması testin eş gözlemci güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir. Testin değerlendirme ölçütlerine ilişkin madde toplam korelasyonu sonuçlarına göre mad-

de toplam korelasyonlarının yeterli düzeyde olduğu görülmektedir.

Ziv ve Sorongon (2011) SBİST'nin geçerlik güvenilirlik çalışması sonucunda iç tutarlık katsayısının .76-.87 arasında olduğu sonucuna ulaşarak ölçeğin yüksek güvenilirlik değerine sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç bizim çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçları destekler niteliktedir. Bununla birlikte SBİST'nin kullanıldığı Ziv, Kupermintz ve Aviezer (2016), Ziv (2012, 2013), Ziv, Hadad ve Khateeb (2014) çalışmalar incelendiğinde, çalışmalarda testin güvenilirlik değerlerinin yeniden incelenmiş olup yüksek güvenilirlik değerlerine ulaşılmış olduğu belirtilmektedir. Ayrıca SBİST'nin betimsel, ilişkisel ve deneysel çalışmalarda kullanılabileceği belirtilmiştir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Sosyal Bilgi İşleme Süreci Testi'nin çocukların gelişimsel düzeylerine uygun olduğu ve çocukların dikkatlerini çeken resimli öykülerden oluştuğu görülmektedir. Bu doğrultuda SBİST'nin Türkçe'ye uyarlanması sürecinde uygulanan örneklem grubunda yüksek geçerlik ve güvenilirlik değerlerine ulaşılmış olabileceği söylenebilir. Sonuç olarak; SBİST'nin çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini belirlemek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Testin bu şekli ile alanyazına önemli katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

5. Öneriler

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Çalışma, Afyonkarahisar ilinde bağımsız anaokullarına devam eden 60-72 ay arasındaki çocuklarla sınırlıdır. Örneklem olasılıklı örnekleme yöntemi ile uygulanırsa daha genellenebilir ve detaylı sonuçlar elde edilebilir.
- Çocukların, ailelerinin ve öğretmenlerin demografik özelliklerinin çocukların sosyal bilgi işleme süreçleri üzerindeki etkisini inceleyen, ebeveyn-öğretmen tutumları, problem davranışlar, okul olgunluğu gibi çeşitli ilişkileri inceleyen ve çocukların sosyal bilgi işleme süreçlerini inceleyen uluslararası karşılaştırmalı çalışmalar planlanabilir. Kısaca SBİST'nin kullanıldığı çeşitli araştırmaların yapılması testi ölçme gücüne katkı sağlayabilir.
- SBİST, özel eğitim, temel eğitim, psikoloji, rehberlik, danışmanlık gibi alanlarda da çeşitli ölçeklerle birlikte kullanılabileceği; ayrıca gelişimsel müdahale ve eğitim programları hazırlanarak ölçeğin etkisinin incelendiği çalışmaların planlanabileceği önerilerinde bulunulabilir.

6. Kaynakça

- Alpar, R. (2014). *Spor, sağlık ve eğitim bilimleriden örneklerle uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenilirlik* (Yenilenmiş 3. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- August, G. J., Egan, E. A., Realmuto, G. M., & Hektner, J. M. (2003). Four years of the early risers early-age-targeted preventive intervention: Effects on aggressive children's peer relations. *Behavior Therapy*, 34, 453-70.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneysel desenler öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2014). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları araştırma deseni*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Crick, N. R., & Dodge K. A. (1994). A review and reformulation of social information-processing mechanisms in children's social adjustment. *Psychological Bulletin*, 115(1), 74-101.
- Denham, S., Blair, K., Demulder, E., Levitas, J., Sawyer, K., Auerbach-Major, S., & Queenan, P. (2003). Preschool emotional competence: Pathway to social competence. *Child Development*, 74(1), 238-256.
- Diamond, A. (2002). *Normal Development of Prefrontal Cortex From Birth to Young Adulthood: Cognitive Functions, Anatomy, and Biochemistry*. D. Stuss, R. Knight (Eds.), Principles of Frontal Lobe Function. New York: Oxford University Press; 2002.
- Dodge, K. A. (1986). A social information processing model of social competence in children. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Erdley, C. A., Rivera, M. S., Shepherd, E. J., & Holleb, L. J. (2010). *Social-Cognitive Models and Skills*. D. W. Nangle, D. J. Hansen, C. A. Erdley, P. J. Norton (Eds.), Practitioner's Guide to Empirically Based Measures of Social Skills. New York: Springer.
- Homant, R. J., & Kennedy, D. B. (2003). Hostile attribution in perceived justification of workplace aggression. *Psychological Reports*, 92(1), 185-194.
- Hudley, C., & Graham, S. (1993). An attributional intervention to reduce peer-directed aggression among African-American boys. *Child Development*, 64(1), 124-138.
- Hughes, J. N., Cavell, T. A., & Meehan, B. (2004). Development and validation of a gender-balanced measure of aggression-relevant social cognition. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 33(2), 292-302.
- Güç Analizi (GPOWER) [Internet]. (2010) [Erişim Tarihi: 02.02.2017]. Erişim adresi: <http://www.psych.uniduesseldorf.de/abteilungen/aap/gpower3/literature/Dokumente/Prajapati-et-al.-2010-.pdf>.

- Ladd, G. W., & Crick, N. R. (1989). *Probing The Psychological Environment: Children's Cognitions, Perceptions and Feelings in the Peer Culture*. M. L. Maehr, C. Ames (Eds.), Greenwich, Advances in Motivation and Achievement: Motivation Enhancing Environments. CT: JAI Press.
- Lavallee, K. L., Bierman, K. L., & Nix, R. L. (2005). The impact of first-grade "friendship group" experiences on child social outcomes in the Fast Track Program. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 33, 307-324.
- Leff, S. S., Crick, N. R., Angelucci, J., Haye, K., Jawad, A. F., & Grossman M. (2006). Social cognition in context: Validating a cartoon-based attributional measure for urban girls. *Child Development*, 77, 1351-1358.
- Lemerise, E. A., & Arsenio, W. F. (2000). An integrated model of emotion processes and cognition in social information processing. *Child Development*, 71, 107-118.
- Lemerise, E. A., Gregory, D. S., & Frestrom, B. K. (2005). The influence of provocateurs' emotion displays on the social information processing of children varying in social adjustment and age. *Journal of Experimental Child Psychology*, 90(4), 344-366.
- Matthews, B. A., & Norris, F. H. (2002). When is believing "seeing"? Hostile attribution bias as a function of self-reported aggression. *Journal of Applied Social Psychology*, 32, 1-32.
- Orobio de Castro, B., Veerman, J., Koops, W., & Vosch, J. Monshouwer H. (2002). Hostile attribution of intent and aggressive behavior: A meta-analysis. *Child Development*, 73, 916-934.
- Price, J. M., & Glad, K. (2003). Hostile attributional tendencies in maltreated children. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 31, 329-343.
- Schultz, D., Ambike, A., Logie, S. K., Bohner, K. E., Stapleton, L. M., & Vander Walde, H. (2010). Assessment of social information processing in early childhood: Development and initial validation of the Schultz test of emotion processing-Preliminary version. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38(5), 601-613.
- Vitale, J. E., Newman, J. P., Serin, R. C., & Bolt, D. M. (2005). Hostile attributions in incarcerated adult male offenders: An exploration of diverse pathways. *Aggressive Behavior*, 31, 99-115.
- Yurdugül H. (2005). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerliği için Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 28-30 Eylül 2005, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, DENİZLİ.
- Ziv, Y., Oppenheim, D., & Sagi-Schwartz, A. (2004). Social information processing in middle childhood: Relations to infant-mother attachment. *Attachment & Human Development*, 6(3), 327-348.
- Ziv, Y. (2007). *Social Information Processing in Preschool Children: Preliminary Evidence Regarding a Promising New Measurement Tool*. J. A. Zebrowski (Eds.), New Research on Social Perception. NY: Nova Science.
- Ziv, Y. ve Sorongon, A. (2011). Social information processing in preschool children: Relation to sociodemographic risk and problem behavior. *Journal of Experimental Child Psychology*, 109, 412-429.
- Ziv, Y. (2012). Exposure to violence, social information processing, and problem behavior in preschool children. *Aggressive Behavior*, 38, 429-441.
- Ziv, Y. (2013). Social information processing patterns, social skills, and school readiness in preschool children. *Journal of Experimental Child Psychology*, 114, 306-320.
- Ziv, Y., Hadad, B. S., & Khateeb, Y. (2014). Social Information Processing in Preschool Children Diagnosed with Autism Spectrum Disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 44(4), 846-859.
- Ziv, Y. Kupermintz, H., & Aviezer, O. (2016). The associations among maternal negative control, children's social information processing patterns, and teachers' perceptions of children's behavior in preschool. *Journal of Experimental Child Psychology*, 142, 18-35.